

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 420

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/390)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/552-3819

22 . 6 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 18 . 5 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bâzı kadroların eklenmesi hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki cetvel ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Ticaret Bakanlığının yürürlükte bulunan 3614 sayılı Teşkilât Kanunu 1939 senesindeki ihtiyaç ve şartlara göre tedvin edilmiş ve bilâhara çıkarılan 4442, 4644, 5102, 6973, 6994, 79, 294 ve 302 sayılı kanunlar gereğince 28 senelik dönem zarfında yapılan eklemelerle kadromuz 550 ye bâliğ olmuştur.

Aradan geçen süre zarfında değişen şartların ve gittikçe genişleyen iş hacminin yarattığı ihtiyaçlar karşısında Bakanlık bünyesinin günün icaplarına uygun bir hale getirilmesi için yeniden teşkilâtlandırılmasının kati bir zaruret halini alması; Türkiye Büyük Millet Meclisinde, muhtelif vesilelerle bu konu üzerinde ehemmiyetle durulup Bakanlığın yeni fonksiyonlarını da kapsıyacak şekilde bir Teşkilât kanunu tasarısının süratle getirilmesi arzusunun ittifakla teyidedilmesi üzerine hazırlanan «Ticaret Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısı» 6 . 1 . 1965 tarihinde Başbakanlığa sunulmuştur.

Ancak, anılan tasarının, Devlet Memurları Kanununun bugünkü durumu itibariyle kanunlaşmasının daha bir müddet gecikeceği tahmin olunmaktadır.

Yasama organlarının Bakanlığımızın yeni bir Teşkilât Kanununa ve kadroya olan ihtiyacı üzerindeki tenkid ve temennileri devam ettikten başka Bakanlık işlerinin bugünkü mahdut sayıdaki kadro ile matlup şekilde yürütülmesi de âdeta imkânsız bir hale gelmiştir.

Bu itibarla, Başbakanlığa sunulmuş bulunan Bakanlık Teşkilât kanunu tasarısı kanunlaşmaya kadar, Bakanlığın hiç değilse asgari sayıda kadrolarla takviyesi bir zaruret halini almış ve bunun sonucu olarak işbu gerekçe hazırlanmış bulunmaktadır.

Bakanlığımız hizmetlerinin 28 senelik dönem içinde arz ettiği inkişaf muvacehesinde mevcut kadronun fazla bir kıymet ifade ettiğini ve hizmet artışıdaki ihtiyacı karşılayabileceğini söylemek mümkün değildir.

Nitekim günün şartlarına göre hazırlanıp Başbakanlığa sunulan yeni Teşkilât kanunu tasarısında Bakanlığın hizmet kadrosu 1 144 aded olarak tesbit edilmiştir. Anılan tasarıda Bakanlık kadroları bugünkü seviyesinden 594 aded fazla bulunmaktadır.

Hal böyle iken bu defa sunulan kanun tasarısında Bakanlık kadrolarına yalnız 90 kadronun ilâvesi öngörülmüştür.

Bu kadrolar muhtelif dairelerimizde hissedilen istihdam ihtiyacının asgari ölçüde değerlendirilmesi suretiyle tanzim edilmiştir.

Dairelerin bugünkü durumu itibariyle ihtiyaçları kısaca aşağıda arz olunmuştur.

DIŞ TİCARET DAİRESİ BAŞKANLIĞI

27 . 5 . 1939 tarih ve 3614 sayılı Teşkilât Kanunumuzun 7 nci maddesini tadil eden 6 Temmuz 1960 tarihli 13 sayılı Kanunun 10 .ncu maddesi ile Bakanlığımız Dış Ticaret Dairesine mevdu vazifeler :

— Dış ticaret münasebetlerinin tanzimi, bu konuda gerekli mevzuatın hazırlanması, iki taraflı ticaret mukavele ve anlaşmalarının esaslarının tesbiti, müzakeresi, akdi ve tatbikatının idaresi,

— Maliye Bakanlığı ile müştereken çok taraflı milletlerarası iktisadi ve ticari anlaşmaların hazırlanması, müzakeresi, intacı ve tatbikatının yürütülmesi,

— İktisadi İşbirliği Teşkilâtında ticari mübadelelere mütaallik görevlerin ifası,

— İthalât ve ihracat programlarının hazırlanması, tatbiki, ticaret bilânçosu ile ilgili tedbirlerin alınması,

— Dış ticaret mübadelelerini ihlâl eder mahiyetteki milletlerarası hareketlerin takip, tesbit ve alınacak tedbirlerin, ilgili diğer mercilerle birlikte tâyini,

— İç ve dış ticari ve iktisadi tedbirlerin takibi ve ilgili müesseselere gerekli müzaheretle bulunulması,

— Sergi ve fuarların teşviki, himayesi ve bunlara iştirak edilmesi gibi, mallarımızı tanıtmaya ve propaganda faaliyetleri,

— Yabancı ülkelerdeki müşterek ticaret odaları faaliyetlerinin takibi ve bunlarla işbirliği yapılması,

— Ecnebi memleketlerdeki ticaret, müşavirlik ve ataşeliklerimizin çalışmalarının tertip, tanzim ve takibi,

— Yine ecnebi memleketlerdeki iktisadi temsileciliklerimizin çalışmalarına katılmak ve bunların ticari mevzulardaki faaliyetlerini yürütmek ve ayrıca;

— Beş Yıllık Kalkınma Plânı ve Hükümet Programı ile yüklenen görevleri yürütmekten ibaret bulunmaktadır.

Yukarıda da arz edildiği gibi, «Çok taraflı Milletlerarası İktisadi ve Ticari anlaşmaların, Maliye Bakanlığı ile müştereken hazırlanması, müzakeresi, intacı ve tatbikatının yürütülmesi» Ticaret Bakanlığımıza mevdu görevlerden birini teşkil etmektedir.

Oysa, İkinci Dünya Savaşı sonrasının ekonomik sorunlarının çözümlenmesine yönelmiş milletlerarası anlaşmalar evreleminde amaç ve kapsam açılarından büyük bir değişiklik göstermektedir.

Milletlerarası Para Fonu (FMI), Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT), Avrupa İktisadi İş Birliği Anlaşması (OCDE) gibi anlaşmalar ile Birleşmiş Milletler Teşkilâtı çerçevesinde kurulmuş olan ve Ekonomik ve Sosyal Komiteye bağlanmış bulunan Avrupa Ekonomik Komisyonu (CEE), bu meyanda birer misal olarak zikredilebilir. Bahsi geçen anlaşmalar ve bu anlaşmalar çerçevesinde gerçekleştirilmiş olan çeşitli madde anlaşmaları (Kalay, Şeker, Pamuklu Dokuma Anlaşması gibi) Ticaret Bakanlığımıza geçmiş dönemle kıyaslanamayacak kadar çeşitli sorunlar yüklemiştir.

Saniyen, sözü edilen çok taraflı anlaşmalar, o günden bu yana ortaya çıkmış olan çeşitli konuların ve bu meyanda iktisadi gelişme halindeki memleketlerin sürüm imkânlarının artırılmasından ticaret hadlerinin geliştirilmesine kadar giden sayısız zorunların çözümlenmesine mâtuf olmak üzere devamlı bir istihale göstere gelmişlerdir.

Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilâtının İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı haline inkılâbetmesi, Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına iktisadi gelişme halindeki memleketlerin sorunlarını karşılayacak şekilde yeni bölüm ilâve edilmesi ve nihayet Dünya Konferansının (NUCTAD) Birleşmiş Milletlerin az gelişmiş memleketler sorunlarıyla ilgili bir devamlı uzvu haline getirilmesi, sözü geçen geçen oluşa birer örnek olarak gösterilebilir.

Bu arada, gelişmiş Batı ülkelerinde «Avrupa Ekonomik Topluluğu» ve «Avrupa Serbest Ticaret Ortaklığı» gibi üçüncü memleketlerin dış ticaretlerini ve binnetice ekonomik gelişmelerini büyük ölçüde etkiliyecek nitelikteki ekonomik birleşme teşebbüsleri doğmuş ve gerçekleşme yolunun sonuna yaklaşmış bulunmaktadır.

Türkiye'nin, bu ekonomik birleşmelerden Avrupa Ekonomik Topluluğu ile - Gümrük Birliğine götürecektir - bir Ortaklık Anlaşması imzalamış olduğu da malûmdur.

Dünya ekonomisinde gerçekleştirilen bütün bu anlaşma ve birleşmeler - Türkiye'nin ekonomik ve ticari menfaatlerini yakından ve devamlı bir şekilde ilgilendiren cepheleriyle - memleketimize sıkı ve devamlı bir izleme ve değerlendirme sorunu yüklemiş bulunmaktadır.

Binnetice, Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Dairesinin sözü edilen oluştan önceki devreden kalan iş ve dış kadro imkânları bu kabul bir görevin icaplarının karşılanması bakımından yetersiz kalmıştır.

Kaldı ki, Ticaret Bakanlığına mevdu görevler çok taraflı anlaşmalardan ibaret değildir. Filhakika 13 sayılı Kanun ikili anlaşmaların akdi ve tatbikatının yürütülmesi görevini bakanlığımıza yüklemiştir.

Bu işlerin aksaksız ve arzu edildiği gibi tedviri görevi, Dış Ticaret Dairesi merkez ve dış kollar kadrolarının takviyesi ve aynı zamanda yeni ticaret müşavirlikleri ile atâşeliklerinin kurulması zaruretini ortaya koymuş bulunmaktadır.

Diğer yönden, son çeyrek asır, daima artan bir tempoda gelişmiş bulunan mal ve hizmet mübadeleleri ile sermaye hareketlerinin en fazla kesafet kazandığı bir devreyi teşkil etmekte olup, bu devre zarfında dünya ticaret hacmi şimdiye kadar misli görülmemiş bir seviyeye ulaşmış bulunmaktadır.

Bu meyanda memleketimizin dış ticaret hacminde da bariz gelişmeler kaydedilmiş ve;

1945 yılında, ithalâtımız 97 051 000 dolâr, ihracatımız 168 407 000 dolâr ve dış ticaret hacmimiz, ancak 265 458 000 dolârlık bir seviyede iken,

1955 yılında, ithalâtımız 497 637 000 dolârı, ihracatımız 313 346 500 dolârı ve dış ticaret hacmimiz 810 983 500 dolârı bulmuştur.

1965 yılında, ithalâtımız 571 952 867 dolâra, ihracatımız 463 738 095 dolâra ve dış ticaret hacmimiz 1 035 690 962 dolâra yükselmiştir.

1966 yılı sonunda ise ithalâtımız 718 269 230 dolâra ihracatımız 490 507 794 dolâra ve dış ticaret hacmimiz 1 208 777 024 dolâra yükselmek suretiyle dış ticaret tarihimize şimdiye kadar görülmemiş rekor bir seviyeye ulaşmış ve 1966 yılı nihayetinde dış ticaret kıymeti geçen yıla nazaran % 16,7 nisbetinde artmıştır.

Buna muvazi olarak dış ticaret dairesinin iş hacmini gösteren ve pek çoğu uzun tetkik ve araştırmaları icabettiren muameleli evrak miktarındaki büyük artış nisbeti ise, şimdiki memur adediyle işlerin arzu edilen süratte yürütülmesine imkân olmadığının ayrı bir delilini teşkil etmektedir.

Diğer memleketler, ticaretlerini her geçen gün geliştirip aleyhimize yeni pazarlar elde ederken bakanlığımız bütün çabalarına rağmen, senelerden beri dar bir bütçe ve buna muvazi dar bir iç ve dış kadro ile işlerini yürütmeye çalışmaktadır.

Bu cümleden olarak ihracatımızın artırılması, ithalâtımızın realist esaslara istinat ettirilmesi mevzuları ile ikili anlaşmaların hazırlıklarının icabettirdiği araştırma ve tetkik hizmetleri merkezde mevcut dar bir kadronun günlük mesaisi içinde istenildiği şekilde neticelendirilmemekte ve bu sebeple bu gibi hizmetler, o işlerle yakın alâka ve menfaatleri bulunan müesseselere görürülmek mecburiyetinde kalmaktadır.

Halen 31 yerde bulunan ve yarısı bir memurla idare edilmesine çalışılan dış teşkilâtımızın takviyesi zarureti aşikâr olduğu gibi Cenubi Amerika'da, Cenubi Afrika'da, Hindistan'da (Yeni Delhi'de), Macaristan'da (Budapeşte), Romanya'da (Bükreş), Bulgaristan'da (Sofya), Suriye'de (Şam), Libya'da, Norveç'te (Oslo), Danimarka'da (Kopenhag), İtalya'da (Milâno) ve Fransa'da (Marsilya'da) tek bir ticari temsilimiz bulunmamaktadır.

Bu arada, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânımız 1972 yılında 750 milyon dolâr raddesinde bir ihracat hacmine ulaşılmasını ve bunun sağlanması için bugüne kadar girilmemiş piyasalara yerleşmesini öngörmektedir. Bu işlerin aksaksız bir şekilde yürütülebilmesi için evveleminde yeterli sayıda personele ihtiyaç vardır.

Halbuki, Dış Ticaret Dairesi merkez ve dış teşkilâtının halihazır kadroları bugünkü ihtiyaçları karşıyamamaktadır. Nitekim bu husus daha evvelki senelerde olduğu gibi, Bakanlığımız 1967 yılı bütçesinin Büyük Millet Meclisindeki müzakereleri sırasında defaatle belirtilmiş ve aynı yıl bütçe raporumuzda da açıkça tebarüz ettirilmiştir.

Bu mülâhaza ile ve asgari bir seviyede olarak Dış Ticaret Dairesi Başkanlığına 10, dış kuruluşlara da 21 ek kadro talebedilmektedir.

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Genel olarak iç ticaretin günün şart ve icaplarına uygun surette tanzim ve inkişafının, iç piyasa fiyat istikrarının sağlanması yanında anlaşmalarla tarifelerin ve piyasa ile ilgili olarak alınan kararların piyasadaki tesir ve neticelerinin takibi, iç fuarlarla sergi ve panayırıların desteklenmesi ve bâzı esaslara tabi tutularak daha modern bir şekilde tertip ve tanzimi, pazarlama faaliyetinin düzenlenmesi ve buna yarayacak toptancı halleri, umumi mağazalar, büyük mağazalar, normal ve soğuk depo ve antrepolar gibi müesseselerin gelişmesi ve çoğaltılması çarelerinin araştırılması zarureti, kredi ve tasarruf hacminin gelişmesi, çeşitli sigorta muamelelerinin iş âlemine olduğu kadar ferdin hayatına da geniş çapta girmesi; ifa ettiği hizmet bakımından bakanlığın ve hizmetle alâkalı müesseselerin önemini büyük ölçüde artırmıştır.

Bunun yanında dairenin iş hacmi; gelişen iktisadi, ticari, sosyal ve kültürel durum ve turizm faaliyeti dolayısıyla çok artmış ve 1939 yılı şartlarına göre tesbit edilen personel ile görev ifasına imkân kalmamış, bu konuda geçici olarak alınan bâzı tedbirler de belirli bir dereceden ileri gidememiştir. Bu cümleden olarak; 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun tatbikati, 1939 yılına nazaran 1966 yılı sonunda anonim şirketlerin adedinin 91 den 1 471 e, limited şirketlerin 111 den 4 057 ye, esnaf ve küçük sanatkârlar dernek ve birliklerinin 148 den 1 961 e, 1950 yılına nazaran 1966 yılı sonunda Ticaret ve Sanayi odalarının 97 den 131 e Ticaret borsalarının da 26 dan 41 e yükselmesi ve bu genel müdürlük işlerini gören 1939 yılındaki 23 personele 1966 yılı sonu itibarıyla bakanlık bünyesindeki 16 ve bağlı teşekküllerden 23 olmak üzere 39 personelin ilâve edilmesi bulunması ve bunun dahi kifayet etmemesi zikredilebilir.

İşlerin gereği ve vechile yürütülebilmesi bahşedilecek imkânlarla vabeste bulunduğu cihetle, tasarıda gösterilen en az 8 kadronun bu genel müdürlük bünyesine ilâvesi zaruri görülmüştür.

TEŞKİLATLANDIRMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Artan nüfusumuzla mütenasibolarak değişen ihtiyaçları da karşılamak üzere, iktisadi ve ticari faaliyetlerin teşkilâtlandırılmasını teşvik ve himaye maksadıyla, umumi hükümlere göre kurulmuş çok yönlü kooperatiflerin adedleri 4 900 ü geçmiş bulunmaktadır.

Ayrıca, 2834 ve 2836 sayılı özel kanunlar hükümlerine göre kurulmuş bulunan tarım satış kooperatiflerinin ve birliklerinin adedi 248 e ve tarım kredi kooperatifi adedi de 1 830 a halî olmuştur.

Bakanlığımıza bağlı İktisadi Devlet Teşekküllerinden Toprak Mahsulleri Ofisi ile Et ve Balık Kurumu, ayrıca 6 ilde faaliyette bulunan ihracatçı birliklerinin günden güne genişleyen iş hacmi-

ları, dolayısıyla bunların dairemize intikal eden muamelelerinde de büyük artışlar meydana getirmiştir.

Bu itibarla, gerek umumi hükümlere tabi kooperatiflerin ve gerekse özel kanunla kurulmuş bulunan birlik ve kooperatiflerin yıllık genel kurul evrakının tetkiki, lüzumlu kredilerin zamanında verilmesinin temini, her yıl ilânı gereken kampanya kararnamesinin tasdikle ilgili muamelelerinin tekemmülü, iş programlarının, 440 sayılı Kanun gereğince hazırlanan 3 er aylık faaliyet raporlarının tetkiki, yaptırılan teftişlere ait düzenlenen raporların sonuçlandırılması ve her türlü şikâyetlerin incelenmesi gibi gerek kemiyet ve gerekse keyfiyet bakımından artan iş hacminin dairemiz kadrosu ve mevcut personel ile yürütülmesi imkânsız bir hale gelmiştir.

Bu faaliyetlerin noksansız olarak yapılabilmesi için bağlı teşekküllerden yardımcı personel alınmak eihetine gidilmiştir.

Ancak, 440 sayılı Kanun muvacehesinde de bu durumun daha fazla idamesine imkân görülmediğinden, işlerin selâmetle yürütülmesi bakımından dairemiz kadro ve personelinin bir an evvel takviyesi bir zaruret haline gelmiştir.

İşlerin daha iyi yürütülebilmesini teminen, anılan genel müdürlük kadrolarına, bu tasarı ile 4 kadro ilâve edilmiştir.

STANDARDİZASYON İŞLERİ VE STANDARDİZASYON MÜDÜRLÜĞÜ TEŞKİLÂTI

1705 ve 3018 sayılı kanunlar gereğince hazırlanan murakabe tüzüklerinin ve 132 sayılı Kanuna dayanılarak Türk Standartları Enstitüsünce çıkarılan standartların mecburî uygulanması bu işlerin esasını teşkil etmekte ve Standardizasyon Müdürlüğüne bağlı Kontrol Teşkilâtı bu tüzük ve standartlara müsteniden halen fındık, çekirdeksiz kuru üzüm, yumurta, palamut, tiftik, yapağı, antep fıstığı, pamuk, turuncgüller (portakal, limon, mandalin, altıntop) salıngoz, seftali, sofralık üzüm, armut, elma, çilek, kuru fasulye, nohut, mercimek, ceviz, kütüğü, küçükbaş ve büyükbaş hayvan hamderileri, pikle deri, bağırsaklar maddelerinin ihracatını ve pamukta aynı zamanda iç piyasadaki satışları kontrol etmektedir.

Her yıl bu maddelere birkaç yenisi ilâve edilmekte ve böylece ihracat mallarımızın başlıcaları adigeçen teşkilâtın denetlemesinden geçer bir duruma gelmektedir. Yemeklik zeytinyağı standardı da yayımlanmış olup 1967 Ekiminden itibaren ihracata ve iç piyasada mecburî uygulamaya konulacaktır. Ayrıca pamuk kontrollerinin tek balya sistemi içinde yürütülmesi bakımından teşebbüse geçilmiş ve bu teşebbüsün ilk adımı olarak bu yıl bütçemizde gerekli, pamuk standardizasyonu ile ilgili ücretli kadro ilâveleri yapılmıştır.

Standardizasyon Teşkilâtı merkez kuruluşu dışında iki lâboratuvar, 13 ihracat kontrolörlüğü ve 28 eksperlik halinde çalışmakta, bu merkezlerin tümünde 278 kişi vazife görmektedir. Merkezde de 25 kişi vazifeli bulunmaktadır.

Mecburî uygulamaya konulan standartlar çoğaldıkça teşkilâtın da buna paralel olarak gerekli personel ve malzeme ile takviye edilmesi icabetmekte ve bu konudaki kadro tekliflerimiz arz edilmiş bulunmaktadır.

Standardizasyon Müdürlüğü Merkez Teşkilâtı :

1. Etüt Şubesi
 2. Tatbikat Şubesi
 3. Pamuk Şubesi
 4. Muamelât Şubesi
 5. Ruhsatnameler Şubesi
 6. Evrak - Dosya Şubesi
- olmak üzere altı şube halinde çalışmaktadır.

Etüt Şubesi :

1936 dan 1960 senesine kadar standartları yapılacak maddeler üzerinde lüzumlu etütleri yapmış ve neticede zaman zaman vücuda getirdiği tüzükleri yürürlüğe koymuştur. 1960 senesinde kabul olunan 132 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan Türk Standartları Enstitüsünün faaliyete geçmesinden sonra bu Enstitünün çıkardığı standartlardan zirai ve hayvani menşeli ihracat mallarına aidolan standartların mecburî tatbika konulması işleriyle meşgul olur. Tüzüklerin ve standartların günün şartlarına uygun bir şekilde tadili için gerekli hazırlık çalışmalarını yapar. İhtisas kurslarını tertibeder ve tatbikini sağlar.

Tatbikat Şubesi :

Tüzük ve standartların tatbikatının icabettirdiği muameleleri yapar. İhraç limanlarında veya kontrol merkezlerinde yapılan kontrol neticelerine ait teknik muamelelerin belgelerini (haftalık ve aylık cetvelleri) tetkik eder. Yıllık istatistikler çıkarır. Yakından takibettiği kontrol faaliyetlerinin gerektirdiği surette tüzük ve standartların tadillerini teklif eder.

Pamuk Şubesi :

1952 yılında tatbikine bağlanan pamuk standardizasyonu ile kurulan bu şube pamuk maddelerine muhassas olmak üzere birinci ve ikinci pragraflarda açıklanan vazifeleri yapar.

Muamelât Şubesi :

Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilâtına ait personelin tâyin, terfi, nakil, senelik ve hastalık izin muamelelerini yapar.

Ruhsatnameler Şubesi :

3018 numaralı Kanun gereğince ihracı ruhsatnameye tâbi tutulan maddelerin ihracatını yapacak tâciirlere ihracat ruhsatnamesi verir. Kanuni müddeti bitenleri yeniler, ruhsatnamelere yeni maddelerin ilâvesini yapar. İhracatçıların karteks sistemi ile sicillerini ve dosyalarını tutar.

Evrak - Dosya Şubesi :

Gelen giden evrakın kayıtlarını ve dosyalarını tutar, Müdürlüğün yazı işlerin ifa eder.

İstanbul'da (Ticari Tahliller ve Standardizasyon Lâboratuvarları) ve İzmirde (İhracat Başkontrolörlüğü Lâboratuvarı) olmak üzere iki lâboratuvar faaliyettedir. Lâboratuvarlar aşağıdaki vazifeleri ifa ederler :

a) Ticaret mallarımızdan standardize edilecek olanlar üzerinde lüzumlu fenni tahlil ve araştırmalar yapmak,

b) Kontrola tâbi maddelerde bunların icabettirdiği tahlil ve muayeneleri yapmak,

c) Devlet dairelerince veya hususi firmalar tarafından gönderilecek nünunelerin tahlillerini ücret mukabilinde yapmak. (Bu iş yalnız İstanbul lâboratuvarlarında yapılmaktadır.)

Bu görevlerin daha matlup bir şekilde ifasını sağlamak için, bu müdürlüğün kadrosuna ancak 3 ilâve öngörülmüştür.

SU ÜRÜNLERİ VE AVCILIĞI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Mevcut kadrolar, hizmetlerin günün ihtiyaçlarına uygun olarak yürütülmesine imkân vermektedir.

Bu imkânın sağlanması ve çalışmaların verimlendirilmesi maksadiyle, zaruri görülen aşağıdaki işlerin gereği gibi yapılması için teklif edilen kadrolara ihtiyaç vardır :

1. Su ürünleri kaynaklarının korunmasına mâtuf mevzuatın uygulanması için gereken çalışmaları yapmak, av yasaklarını tesbit ve takibetmek,

2. Göl ve akar sularda su ürünlerinin kalite ve kantite bakımlarından geliştirilmesine, istihsalının artırılmasına ve denizlerde ürün yataklarının ve göç yollarının tesbit edilmesine mâtuf ara-

tırmalara ait programları Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsü ile birlikte tanzim ederek tatbikatını takibeylemek,

3. Balıkhanelerin faaliyetlerini murakabe etmek,

4. İller ve cinsler itibariyle su ürünlerine ait istihsal istatistiklerini derlemek,

5. 6118 sayılı Kanun gereğince T. C. Ziraat Bankası tarafından su ürünleri müstahsıllarına yapılan kredi tevziyatını takip ve kontrol etmek,

6. Su ürünleri müstahsıllarının kooperatifleştirilmesi, mevcut kooperatiflerin teknik bilgilerle teçhiz edilmeleri ve faaliyetlerinin geliştirilmesi hususunda gereken çalışmaları yapmak,

7. Et ve Balık Kurumunun balıkçılığa mütaallik faaliyetlerini takip ve murakabe etmek,

8. İktisadi Kalkınma Plânının su ürünleri konusunda bakanlığımıza yüklediği işleri görmek veya gördürmek,

9. Su ürünleri hakkında bilûmum bakanlık, daire, teşekkül ve şahıslardan, yabancı hükümetlerden ve üyesi bulunduğumuz milletlerarası teşkilât ve teşekküllerden gelen soru ve müracaatları cevaplandırmak, bu hususlarda bakanlığımıza terettübeden işleri görmekle görevli bu müdürlüğe 2 kadro ilâve edilmiştir.

KONJONKTÜR VE YAYIN MÜDÜRLÜĞÜ

Mer'î 3614 sayılı Ticaret Bakanlığı Teşkilât Kanununun 11 nci maddesinde Konjonktür ve Yayın Müdürlüğünün vazifeleri :

«İktisadi hayatın tezahürlerini takibe yarıyacak anketler tertip ve indeksler tanzim eylemek ve memleket iktisadiyatının devamlı tahlillerini yapmak ve resmî konjonktür etütlerini ve buna müteferri işleri ve neşriyatı yapmak...» şeklinde ifade edilmiştir.

Kanun metninden de anlaşılacağı üzere, mezkûr müdürlük, konjonktür çalışmaları ile birlikte, Bakanlığın yayın hizmetlerini görmekte ve ayrıca Bakanlık kitaplığını da tedvir eylemekle görevli bulunmaktadır.

I - Konjonktür çalışmaları :

İktisadi gidişin tezahürlerini takibe yarıyacak göstergeler tanzim etmek ve konjonktür hareketlerine mütaallik tetkikleri ve anketleri yapmak; Ezeümle istihsal vaziyeti, Devlet Maliyesi, para ve kredi hareketleri, ulaştırma, iç ve dış ticaret faaliyeti, piyasa ve fiyat dalgalanmalarını, takibeylemek ve bu çalışmalara esas teşkil eden iktisadi istatistikler tanzim eylemek, buna muvazi olarak dünya konjonktürünü takip ve tetkik ederek memleketimizde muhtemel etkilerini tahlile tabi tumak ve gerekli tedbirlere tevessül edilmek üzere lüzumlu etütleri yapmak, Bakanlık Teşkilâtının çalışmalarına faydalı olacak teknik doneleri hazırlamak, bu müdürlüğün faaliyetleri arasında yer almaktadır.

Binaenaleyh, konjonktür çalışmalarının, ince ve dakik hesaplara müstenidolduğu kadar, bu rakamlarla yapılacak mukayeselerle iktisadi gidişatımızın tetkik ve tahlili gibi istatistiki faaliyetten ayrı ve tamamen ilmî neticelere ulaşan bir faaliyet sistemi içinde bulunması gerekmektedir.

II - Yayın çalışmaları :

Yayın çalışmaları dünyanın her tarafında olduğu gibi, bizde de memleket ölçüsündeki konjonktür çalışmalarını ve Batı memleketlerindeki bilgi ve araştırmaları, bu alandaki her türlü fikir ve hareketleri topluyarak, Bakanlığın alâkalı dairelerini, resmî ve hususi müesseseleri, milletlerarası teşekkülleri vaktinde bilgi sahibi kılabilecek şekilde düzenlenmelidir.

Söyle ki :

1. Öteden beri üç ayda bir neşredilen ve tekâmüle doğru gitmesine gayret olunan, «Konjonktür» mecmuasından başka, haftada bir «Hizmete mahsus» kaydıyla çıkarılan, «Haberler bülteni» nin de daha mütakâmil bir hale getirilmesine çalışılacaktır. Bundan başka, yabancı ve yerli dokümanı ihtiva eden neşriyat ve etütleri havi bir arşiv tesis edilecektir.

2. Yerli ve yabancı neşriyatı takibederek, Bakanlığımıza bağlı dairelerin neşriyat ihtiyacını karşılamak üzere, kitap, gazete ve dergi mübayaasını ve abonman işlerini tanzim etmek, bakanlık kitaplığını, bakanlığın çalışma konuları ile ilgili bilûmum eserlerle, bakanlık dairelerinin istifadelerine arz edilecek şekilde tertip ve teğhiz edilmesi gerekmektedir.

Müdürlüğün bugünkü fiilî kadrosu, iki daktilo dışında, 12 kişiden ibaret bulunmaktadır. Mevcudun bir kısmı yetişme devresinde, diğer bir kısmı ise, esasen her dairede fonksiyonu icabı talî olmaktan yukarı çıkamayacak evsafda kimseler olup, fikri çalışmalarından faydalanılabilen memur sayısı ancak 3 - 4 ü bulmaktadır.

Yukarda mâruz hizmetlerin bu derece dar bir kadro ile görülemeyeceği şüphesizdir.

Bu itibarla, lüzum ve faydası aşikâr olan konjonktür hizmetlerinin lâyiki ile ifası için, bu dairenin, yüksek evsafli personelin intisabına imkân verecek kadrolarla takviye edilmesi zarureti muvacehesinde bu müdürlüğe asgari bir seviyede 3 kadro ilâvesi öngörülmüştür.

Hulâsaten tasarıda;

Ayrıca merkez dairelerindeki ve vilâyetler teşkilâtındaki iş artış ve hizmet ihtiyacı göz önünde bulundurularak hiç değilse asgari bir seviyede kadro temini maksadiyle bakanlığımız kadrolarının «Merkez dairelerinin müşterek memurları» kısmına 12 ve «Vilâyetler teşkilâtı» kısmına da 26 kadro ilâvesi yapılmıştır.

Tasarının mali cephesi :

21 i dış kuruluşlara aid olmak üzere 90 kadro talebedilmektedir. Bu kadrolar için konulacak tahsisat tutarı,

646 740 İç maaşlar

1 561 524 Dış maaşlar

55 280 Emekli keseneği

olmak üzere,

2 263 544 Tl. olarak hesaplanmaktadır.

SONUÇ :

Bugünün şartlarına göre tertiplenip Başbakanlığa sunulmuş olan «Ticaret Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısı» nın kanunlaşmasındaki zaruri gecikmeler dolayısıyla bakanlık kadrolarına şimdilik 90 kadronun ilâvesini öngören işbu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Esas No. : 1/390
Karar No. : 35

30 . 6 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bazı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar komisyonumuzca da yerinde mütalâa olunarak tasarı aynen kabul edilmiş; ayrıca Ticaret Bakanlığı ikinci hukuk müşavirliği kadrosu diğer bakanlıklarınınkinin dönünde olduğu gibi iki müşavirden ibaret olan kadro da günün ihtiyacına cevap veremeyecek nitelikte olduğundan, İkinci Hukuk Müşavirliğine ait (950) liralık kadronun ilgası ile yerine (1 250) liralık bir kadro ve üçüncü hukuk müşavirliği olarak 1 100 liralık diğer bir kadronun ilâvesi uygun görülmüştür.

Havalesi gereğince, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle, Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Balıkesir I. Aytaç	Başkan V. Denizli M. S. Baydıl	Sözcü Ankara M. K. Coşkun	Katip Bursa K. Önadm
Adana A. Karca	İçel A. Çetin	Marş V. Kadroğlu	Urfa C. Güven

İmzada bulunamadı

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Karar No. : 93
Esas No. : 1/390

7 . 7 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale edilen «Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bazı kadroların eklenmesi hakkında kanun tasarısı» ve tasarı hakkında, önceden havale edildiği Ticaret Komisyonunca hazırlanan rapor; ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü;

1939 yılı ihtiyaç ve şartlarına göre hazırlanan ve bilâhara çıkarılan 4442, 4644, 5102, 6973, 6994, 79, 294 ve 302 sayılı ek kanunlarla kısmen takviye edilmiş olan 3614 sayılı Ticaret Bakanlığı Teşkilât Kanunu, ancak 550 aded kadroyu kapsamakta ve 28 seneden beri bu kadrolarla hizmet görmektedir.

Bütün alanlarda olduğu gibi 28 sene içerisinde Ticaret alanındaki gelişmeler, artan iş hacmi ve Bakanlığa yapılan ilâve fonksiyonlar dolayısıyla mevcut kadroların bu hizmet artışındaki ihtiyacı

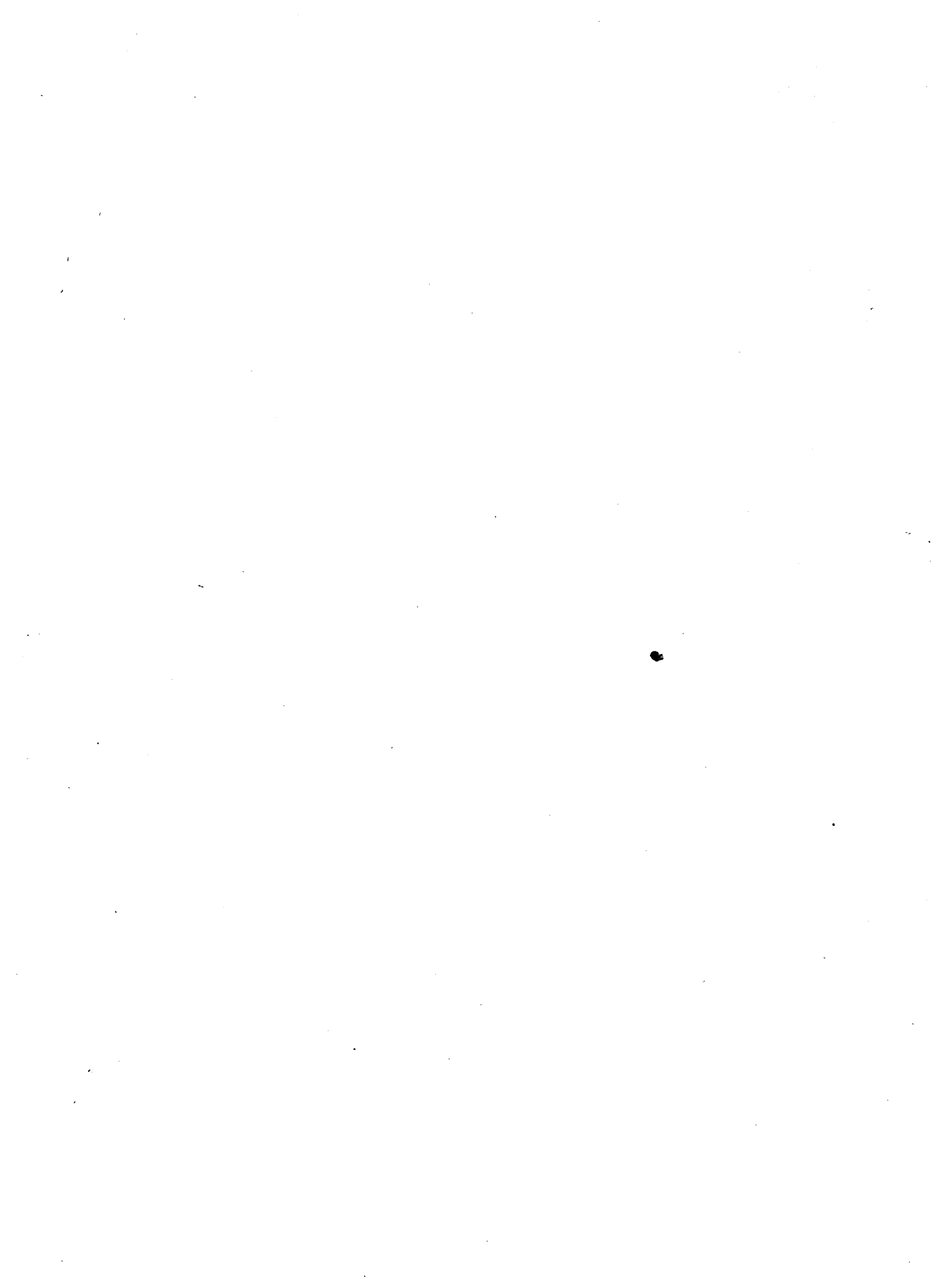
karşılıyamadığı bir vakıdır.

Nitekim yeri geldiğinde Meclisimizde de bu hususa zaman zaman temas edilmekte Bakanlığın yeni fonksiyonlarını da kapsıyacak bir Teşkilât kanunu tasarısının süratle getirilmesi hususunda temennilerde bulunmaktadır.

Hazırlanan ve 1965 yılında Başbakanlığa sunulan söz konusu Bakanlığın Teşkilât Kanununun Devlet Memurları Kanununun durumu icabı bir süre daha gecikeceği tahmin edilmekte, bu itibarla anılan tasarı kanunlaşıncaya kadar Bakanlığın hiç değilse asgari sayıda kadrolarla takviyesi zaruretiyle hazırlanan tasarı, Komisyonumuzda, Ticaret Komisyonunca bağlı cetvellerde yapılan değişikliklerle aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın <i>I. Sezgin</i>	Başkan V. Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Sözcü Sakarya <i>N. Bayar</i>	Kâtip Bolu <i>H. İ. Cop</i>
Adıyaman <i>M. A. Atalay</i>	Ankara İ. Seçkin İmzada bulunamadı	Eskişehir <i>M. İ. Anrı</i>	Giresun İ. E. Kılıçoğlu İmzada bulunamadı
Gümüşane S. Savacı İmzada bulunamadı	İstanbul <i>N. Eroğan</i>	İzmir İ. Gürsan İmzada bulunamadı	Kayseri <i>A. A. Hacırpaşaoğlu</i>
Kütahya <i>M. Erez</i>	Nevşehir <i>A. B. Numanoğlu</i>	Ordu Muhalifim <i>A. H. Onat</i>	Trabzon Söz hakkım saklıdır <i>A. İ. Birincioğlu</i>
	Trabzon <i>A. R. Uzuner</i>	Uşak <i>O. Dengiz</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bâzı kadroların eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına ilişik cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

18 . 5 . 1967

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>S. Demirel</i>	<i>S. Öztürk</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Atabeyli</i>	<i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>S. T. Müftüoğlu</i>	<i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
<i>F. Sükan</i>	<i>C. Bilgehan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>İ. Ertem</i>	<i>O. Alp</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>A. Türkel</i>	<i>V. Â. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>İ. Tekin</i>	<i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı V.
<i>S. Bilgiç</i>	<i>İ. Tekin</i>
Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
<i>M. Turgut</i>	<i>R. Sezgin</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>N. Kürşad</i>	<i>H. Menteşeoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı	
<i>T. Toker</i>	

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bâzı kadrolar eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ticaret Bakanlığı kısmına bâzı kadroların eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Plân Komisyonunun teklifine bağlı cetvel)

Ticaret Komisyonunun kabul ettiği cetvel aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin
Ticaret Bakanlığı kısmına eklenecek kadrolara
ait cetvel

D.	Ünvan	Aded	Tutarı	D.	Ünvan	Aded	Tutarı
3	Müsteşar Muavini	1	1 500	7	Raportör	1	800
				8	»	1	700
	Dış Ticaret Dairesi Başkanlığı				Merkez dairelerinin müşterek memurları		
3	Başmüşavir	1	1 500	9	Büro Şefi	3	600
4	Başkan Yardımcısı	1	1 250	10	Mümeyyiz	3	500
5	Müşavir	2	1 100	11	İnceleme Memuru	3	450
6	Raportör	2	950	12	Memur	3	400
7	»	2	800				
8	»	1	700				
9	»	1	600				
	İç Ticaret Genel Müdürlüğü				Dış kuruluş		
5	Genel Müdür Yardımcısı	1	1 100	4	Ticaret Müşaviri	2	1 250
6	Raportör	1	950	5	» »	3	1 100
8	»	1	700	6	» » veya Ataşesi	2	950
9	»	1	600	7	Ticaret Ataşesi	3	800
5	Ölçüler ve Ayar Md. Yardımcısı	1	1 100	8	Ticaret Müşaviri veya Ataşesi Yardımcısı	2	700
5	Fen Müşaviri	1	1 100	9	Ticaret Müşaviri veya Ataşesi Yardımcısı	2	600
10	Ayar ve Fen Memuru	2	500	10	Ticaret Müşaviri veya Ataşesi Kâtibi	7	500
	Teşkilâtlandırma Genel Müdürlüğü				Vilâyetler teşkilâtı		
5	Müşavir	1	1 100	4	Mıntaka Ticaret Müdürü	1	1 250
8	Raportör	1	700	5	Mıntaka Ticaret Müdürü	1	1 100
6	Kontrolör	2	950	6	Mıntaka Ticaret Md. Muavini	2	950
	Standardizasyon Müdürlüğü			5	Başkontrolör	1	1 100
5	Müşavir	1	1 100	7	Başkontrolör, Başkontrolör Yard.	1	800
6	Raportör	1	950	8	» » »	2	700
9	»	1	600	9	» »	1	600
	Su Ürünleri ve Avcılığı İşleri Müdürlüğü			10	» » »	1	500
6	Uzman	1	950	10	Kontrolör veya Fen Memuru	3	500
7	Kontrolör	1	800	7	Raportör	3	800
	Konjonktür ve Yayın Müdürlüğü			8	»	2	700
5	Müşavir	1	1 100	9	»	2	600
				9	Büro Şefi	2	600
				10	Mümeyyiz	2	500
				11	İnceleme Memuru	2	450

Ticaret Komisyonunun Değiştirilmesine bağlı cetvel

3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin
Ticaret Bakanlığı kısmına eklenecek
Kadrolara ait cetvel

D.	Unvanı	Aded	Tutarı	D.	Unvanı	Aded	Tutarı
3	Müsteşar Muavini	1	1 500	Merkez dairelerinin müşterek memurları			
Dış Ticaret Dairesi Başkanlığı				9	Büro Şefi	3	600
3	Başmüşavir	1	1 500	10	Mümeyyiz	3	500
4	Başkan Yardımcısı	1	1 250	11	İnceleme Memuru	3	450
5	Müşavir	2	1 100	12	Memur	3	400
6	Raportör	2	950	Dış kuruluş			
7	»	2	800	4	Ticaret Müşaviri	2	1 250
8	»	1	700	5	» »	3	1 100
9	»	1	600	6	Ticaret Müşaviri veya Ataşesi	2	950
İç Ticaret Genel Müdürlüğü				7	Ticaret Ataşesi	3	800
5	Genel Müdür Yardımcısı	1	1 100	8	Ticaret Müşaviri veya Ataşesi		
6	Raportör	1	950		Yardımcısı	2	700
8	»	1	700	9	» » »	2	600
9	»	1	600	10	Ticaret Müşaviri veya Ataşesi		
Ölçüler ve Ayar Müdür Yardımcısı					Kâtibi	7	500
5	Genel Müdür Yardımcısı	1	1 100	Vilâyet Teşkilâtı			
6	Raportör	1	950	4	Mıntaka Ticaret Müdürü	1	1 250
8	»	1	700	5	» » »	1	1 100
9	»	1	600	6	Mıntaka Ticaret Müdür Muavini	2	950
Teşkilâtlandırma Genel Müdürlüğü				5	Başkontrolör	1	1 100
5	Müşavir	1	1 100	7	Başkontrolör, Başkontrolör		
8	Raportör	1	700		Yardımcısı	1	800
6	Kontrolör	2	950	8	Başkontrolör, Başkontrolör		
Standardizasyon Müdürlüğü					Yardımcısı	2	700
5	Müşavir	1	1 100	9	Başkontrolör, Başkontrolör		
6	Raportör	1	950		Yardımcısı	1	600
9	»	1	600	10	Başkontrolör, Başkontrolör		
Su Ürünleri ve Avcılığı İşleri Müdürlüğü					Yardımcısı	1	500
6	Uzman	1	950	10	Kontrolör veya Fen Memuru	3	500
7	Kontrolör	1	800	7	Raportör	3	800
Konjunktür ve Yayın Müdürlüğü				8	»	2	700
5	Müşavir	1	1 100	9	»	2	600
7	Raportör	1	800	9	Büro Şefi	2	600
8	»	1	700	10	Mümeyyiz	2	500
				11	İnceleme Memuru	2	450
				Üçüncü Hukuk Müşavirliği			
				5	3 nü Hukuk Müşaviri	1	1 100